

Největší štěstí a úspěch chovatele, mládě z vlastního odchovu.

K rozhovoru „pod čarou“...

Během našeho vyprávění se Pepík „mezi řádky“ zmínil o spoustě dalších věcí, o kterých se rozhodně stojí za to zmínit. Tak třeba to, že si velmi váží přístupu sousedů, kteří jeho „doce-la hlučný“ koníček nejen tolerují, ale dokonce mu i fandí a rádi se na papoušky přijdou podívat. Rád by jim touto cestou moc poděkoval!

Přestože bylo naše povídání příjemně pozitivní a veselé, v jednom okamžiku Pepík trochu sklopil hrady a zesmutněl. Zamrzelo ho, že se všeho jeho „podnikání“ s papoušky nedožili jeho babička s dědečkem, které měl moc rád. Pepík doufá, že ho sledují z nebička a že jsou na něj pyšní. Určitě ano, mají být za co!

Karolína Bártová & Lubomíra Jílková

SYSEL OBECNÝ VE STRÁNÍCH VELKÝCH PAVLOVIC

Sysel obecný je menší **hlodavec** z příbuzenstva veverek. I když jej možná běžně vídáte, jak panáčkuje za domem ve stráních, ve vinici, v sadu či v zahradě, vězte, že se jedná o velkou vzácnost. V současnosti je to kriticky ohrožený druh živočicha a málokde jinde v naší republice mají lidé možnost jej vidět. **Je dokonce považován za jednoho z nejohroženějších savců Evropy.**

Sysel obecný, latinsky *Spermophilus citellus*, je teplomilný stepní hlodavec žijící v koloních. Sysli dosahují délky 20–22 cm a váží 200–400 g. Barva srsti je písková. Má velmi dobrý zrak a čich. Sysli patří mezi takzvané

zemní veverky. Budují si podzemní nory, ty hrabou s pomocí dlouhých drápů. Nor mívají více a každá nora může mít i vícero vchodů. Vchody bývají buď kolmé rovné díry vedoucí hluboko do země, nebo šikmé vchody s výhrabkem zeminy. Nory jsou poměrně velké, zhruba 6 cm v průměru. Podle velikosti je poznáte od hrabošů. Sysel je na rozdíl od většiny savců aktivní přes den – obezřetně pobíhá v okolí nory, shání potravu a komunikuje s ostatními jedinci kolonie, přitom neustále sleduje okolí, píská na sousedy v případě nebezpečí. Když panáčkuje, není možné si ho splést s něčím jiným.

V teplých slunečných dnech vylézají sysli z nor přibližně hodinu po východu slunce a zalézají kolem šesté večer. Když je příliš horko či naopak oblačno a dešť, schovávají se do nory. Vidět je můžete ale jen od března do září. Půl roku totiž sysli prospí zimním spánkem v noře. Jedná se o takzvanou pravou hibernaci. Sníží se jim teplota těla až k bodu mrazu, zpomalí se jim tep i dýchání. Neprobouzí se, a tedy ani neží žádnou potravu. energii pro život v tomto období získávají pouze z podkožního tuku. Ten získají tím, že po aktivní část roku postupně nabírají tuk a tělesnou váhu až jsou z nich chlupaté kuličky. Sysel obvykle obývá **travnaté plochy. Protože potřebují vidět do okolí na predátory, žijí tam, kde je tráva často sečená či pasená.** Za potravu syslům slouží především rostliny – listy, stonky i kořínky, později také semínka a různé plody. Chutnají jim spadlé třešně, meruňky i vlašské ořechy. Nepohrdnou ale ani hmyzem nebo mladými hraboši.

Až do 60. let minulého století byl sysel běžnou součástí zemědělské krajiny střední a jihovýchodní Evropy. Od té doby však jeho početnost mnohonásobně poklesla a vyskytuje se jen velmi vzácně. Největší dopad na

početnost syslů měla přeměna krajiny a způsobu hospodaření v 50. letech 20. století, tj. nástup intenzifikace zemědělství spojené se scelováním polí, se zarůstáním nebo rušením mezi a s nadměrným používáním chemických látek v zemědělství. Populace sysla v ČR se postupně fragmentovala na izolované ostůvky. V dnešní krajině se zachránili zejména na travnatých letištích, v chatových koloniích, hřištích. Na jižní Moravě pak existuje několik málo lokalit jako je ta u Velkých Pavlovic, kde sysli žijí v krajině, která velmi připomíná dřívější hospodaření – drobné vinice se střídají s ovocnými sady a záhumenky. Zachovala se zde původní držba. Drobní hospodáři pěstují různé plodiny, používají různé postupy, a to vytváří velmi pestré prostředí, kde je místo i pro různé druhy živočichů včetně vzácného sysla. V současnosti je známo zhruba 40 malých lokalit v celé republice, kde se nachází kolonie syslů. Ta u Velkých Pavlovic je rozlohou největší.

Pokud chcete pomoci syslům, pokud chcete, aby kolonie u Pavlovic zůstala, je potřeba dělat či nedělat několik základních věcí: Sysli mají rádi vinice, kde je meziřadí zatravněné. V sadech, na mezích, loučkách je potřeba udr-

Jako model... tento sysel při pohledu do objektivu poslušně zapózoval.

Sysel mlsoun, dobrou chuť!

Nepohrdnu ničím na zub, jsem sysel, tak „syslím“ na horší časy!

žovat travní porosty do 20 cm. Velmi důležité je nepoužívat rodenticidy! Když použijete rodenticidy na hraboše, zahubíte jimi i sysla. Nebezpečím jsou toulavé kočky.

Na závěr bych chtěla poprosit o spolupráci. Naším úkolem je mapovat výskyt syslů. Přiložená mapka ukazuje, kde jsme sysly našli. Pozorování máme pravobřežně od Trkmanky, tedy např. na Slunečné jsme je nenašli. Pokud jste někde sysla viděli či jste našli podezřelou noru, budeme rádi za zprávu. V letošním roce bychom se také měli zaměřit na to, jestli sysel dělá nějaké škody, kde a jaké. Budu moc ráda, když nás dáte vědět, jestli vám například snědl hrášek či ohryzal okurku.

Kontakt:

ALKA Wildlife, o.p.s.

Liděřovice 62, 38001 Peč

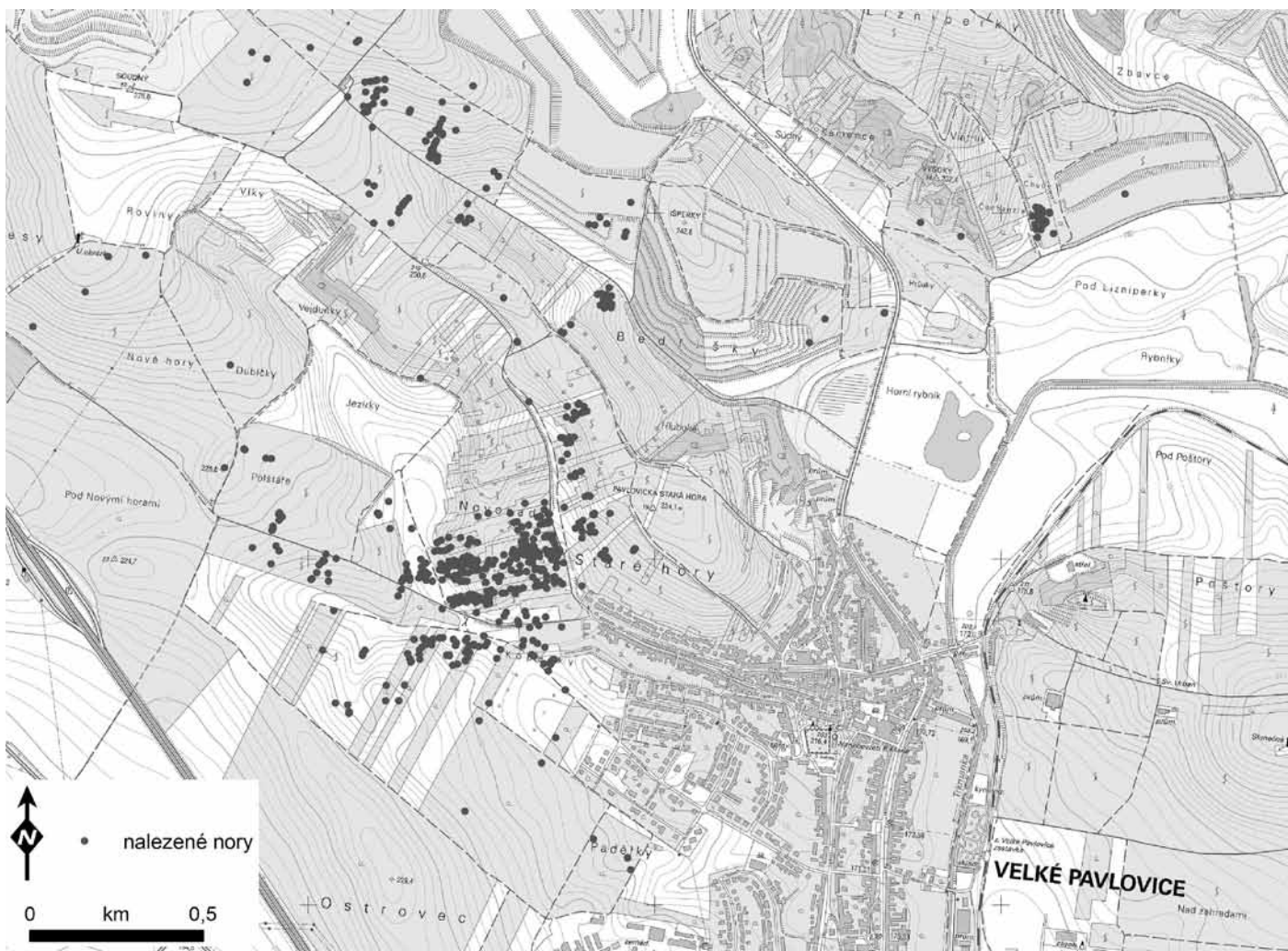
tel.: 606 598 903

e-mail: katerina.polednikova@alkawildlife.eu

web: www.alkawildlife.eu

facebook: www.facebook.com/alkawildlife

Mgr. Kateřina Poledníková,
ALKA Wildlife, o.p.s.

Zmapovaný výskyt syslů v okolí města Velké Pavlovice. Černé tečky značí nalezené nory.